

WIADOMOŚCI

BIULETYN INFORMACYJNY NARODOWEGO MUZEUM MORSKIEGO W GDAŃSKU

Nr 5 (134) maj 2014

WYDARZENIA

Noc Muzeów

Prawie 9 tysięcy osób skorzystało z możliwości zwiedzenia NMM późnym wieczorem i w nocy z 17 na 18 maja. W trakcie tegorocznej Nocy Muzeów czynne były cztery nasze oddziały, a upłynęła ona pod hasłem „Niecodzienna codzienność, czyli życie nad wielką wodą”. W Spichlerzach na Ołowiance goście mogli poznać ciekawostki z życia żony flisaka, posłuchać zabawnych przekomarzań dwóch pań żyjących w dwudziestoleciu międzywojennym w Gdyni, obejrzeć ruchomą makietę kolejową z czasów PRL-u, wziąć udział w pokazach z dziedziny fizyki i konserwacji, poświęconych historii koła. W Gdańsku do zwiedzenia został także udostępniony Żuraw. W Muzeum Wisły w Tczewie program Nocy także poświęcony został życiu flisaków. Zwiedzający wystawę „Wisła w dziejach Polski” równocześnie mogli rozwiązywać grę edukacyjną poświęconą ciekawostkom spławu. Na statku-muzeum „Dar Pomorza” Stowarzyszenie Kompania Kaperska dało pokazy rekrutacji do marynarki wojennej w XIX wieku. Najmłodszy goście mogli spróbować swoich sił w zabawach poświęconych marynarskim sprawnościom.

Na „Darze Pomorza” różnymi sposobami zachęcano do zamustrowania na okręt. Fot. Marta Michalak

W Spichlerzach na Ołowiance komentowano zmiany zachodzące w gdyńskim porcie w okresie 20-lecia międzywojennego. Fot. Paweł Józwiak

Soter Jaxa-Małachowski. Malarz morza

22 maja odbył się wernisaż wystawy „Soter Jaxa-Małachowski. Malarz morza”, dwunastej wystawy z cyklu „Polscy artyści o morzu”, organizowany w ramach XII Bałtyckiego Festiwalu Nauki. Urodzony w 1867 r. artysta związany był z Krakowem, ale zasłynął jako marynista. Popularnością cieszyły się jego pejzaże znad Morza Śródziemnego, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, jego repertuar wzbogaciły też widoki znad Bałtyku.

Na wystawie zaprezentowano 72 obrazy, ze zbiorów NMM, muzeów z Gdyni, Szczecina i Krakowa, a także stanowiące własność prywatną. Na wernisażu gościli przyjaciele i sympatycy Muzeum, kolekcjonerzy prywatni, przedstawiciele Sopotkiego Domu Aukcyjnego, a także Koleżanki i Koledzy z gdańskich muzeów i bibliotek. Dyrektor NMM dr inż. Jerzy Litwin powitał zebranych i dokonał otwarcia wystawy, a następnie oddał głos jednej z autorek ekspozycji – Lilianie Giełdon, która przybliżyła zebranym postać Sotera Jaxy-Małachowskiego. Wystawę zwiedzać można w budynkach Spichlerzy na Ołowiance do 31 sierpnia.

Wernisaż ekspozycji prac Sotera Jaxy-Małachowskiego. Od prawej: autorki wystawy – Liliana Giełdon i Monika Jankiewicz-Brzostowska oraz dyrektor NMM dr Jerzy Litwin. Fot. Bernadeta Galus

AKTUALNOŚCI

Europejska Sieć Muzeów Rzecznych

Przedstawiciele muzeów rzecznych z Niemiec, Francji i Serbii przybyli do NMM 28 maja na konferencję poświęconą historii żeglugi oraz dziedzictwu rzeczemu, w tym łodziom i statkom używanym w transporcie śródlądowym. Było to pierwsze tego typu spotkanie, inicjujące współpracę między europejskimi muzeami rzeczными. Konferencję zorganizowało NMM, a przygotowania koordynowała Jadwiga Klim. Goście wyrazili poparcie dla idei powstania Europejskiej Sieci Muzeów Rzecznych, która powinna znacznie ułatwić kontakty między zainteresowanymi placówkami, w tym wymianę dobrych praktyk, organizację wystaw i badania naukowe.

XII KPMMiR

Pod patronatem honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego odbyła się 29 i 30 maja kolejna, dwunasta już Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzeczno. Program imprezy był bardzo bogaty: w sześciu sesjach wygłoszono ponad 20 referatów, prezentujących m.in. zagadnienia związane z historią żeglugi i hydrotechniki, archeologią podwodną i ochroną podwodnego dziedzictwa kulturowego oraz edukacją morską. Uczestnicy konferencji mieli też okazję zwiedzić Muzeum Wisły w Tczewie i Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni. Organizatorem konferencji było NMM, a przygotowania koordynował Radosław Paternoga. Planowane jest wydanie publikacji, zawierającej wszystkie ogłoszone referaty.

Morze wokół nas

W dniach 22-23 maja odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Morze wokół nas... bo takie jest rozległe i straszne”, zorganizowana przez Muzeum Historyczne Miasta Gdańska i Uniwersytet Gdański z okazji 560. rocznicy przejścia Gdańska pod panowanie króla Polski Kazimierza Jagiellończyka.

Zakres poruszanych tematów dotyczył szeroko pojętej problematyki morskiej do końca XVIII w., przede wszystkim sposobu postrzegania morza przez społeczeństwa od antyku po XVIII w. oraz polityki morskiej. W konferencji wzięli udział specjaliści z zakresu historii, historii sztuki, archeologii i filologii klasycznej z ośrodków uniwersyteckich w Polsce, Czechach, Holandii, na Węgrzech i na Litwie, wśród nich m.in. prof. dr hab. Danuta Quirini-Popławska i prof. Balazs Nagy. NMM reprezentowali: dyrektor Jerzy Litwin, którego poproszono o moderowanie jednej z sesji, Waldemar Ossowski, który mówił o pierwszych statkach bałtyckich w świetle badań archeologicznych, Monika Jankiewicz-Brzostowska, która zaprezentowała wybrane problemy badawcze związane z opracowaniem zgromadzonej w NMM kolekcji malarstwa holenderskiego i flamandzkiego oraz Tomasz Bednarz, który przedstawił stan badań nad wrakiem tzw. Porcelanowca.

Zwycięski wyścig

Reprezentacje trójmiejskich instytucji kultury zmierzyły się po raz szósty w wyścigach smoczycy łodzi, organizowanych z okazji Europejskiego Dnia Morza oraz Dnia Muzealnika. Tym razem na starcie przy Zielonym Moście na Motławie stanęło sześć ekip, które najpierw w dwójkach przeszły eliminacje, a potem – na podstawie uzyskanego czasu – rozegrały finały. Zwyciężyła załoga NMM, która w finałach ostro walczyła z debiutującą w swoim składzie, ale bardzo silną reprezentacją muzeów gdyńskich: okrętu-muzeum „Błyskawica” i Muzeum Marynarki Wojennej. Poziom zawodów systematycznie rośnie: załogi Muzeum II Wojny Światowej, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Europejskiego Centrum Solidarności i Archiwum Państwowego w Gdańsku tylko nieco ustępowały zwycięzcom, co oznacza, że nasza ekipa dowodzona przez Brygidę Sonnack może mieć w przyszłym roku kłopoty z obroną tytułu... Sprzęt oraz fachowe przygotowanie do zawodów zapewniła Sekcja Łodzi Smoczycy Klubu MRKS w Gdańsku.

Uczestnicy wyścigów smoczycy łodzi – w granatowych koszulkach zwycięska ekipa NMM. Fot. Bernadeta Galu

WYSTAWY

Filcowy sternik na „Darze Pomorza”

Sternik z filcu za kołem sterowym „Daru Pomorza”. Fot. Marek Twardowski

Zwiedzający „Dar Pomorza” podczas Nocy Muzeów mieli okazję podziwiać prace wykonane z filcu przez niemiecką artystkę Birgit Vogler. Zaprezentowano je w ramach wystawy „Filcowe Fantazje”, którą będzie można oglądać do 9 czerwca. Birgit Vogler od 1997 r. wystawia swoje prace m.in. w Niemczech i Polsce. Wcześniej zajmowała się tkactwem, ale praca z filcem rozszerzyła jej możliwości na tworzenie obiektów trójwymiarowych. Inspiracją jest dla niej przyroda, stąd liczne w jej twórczości ptaki i motywy roślinne. Potrafi też zaskoczyć widza bibelotem inspirowanym codziennością – np. miniaturą krzesła wykonaną, rzecz jasna, z filcu.

Wielkie żaglowce w Gdyni

Od 15 maja do 11 czerwca na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza” oglądać można prace plastyczne wykonane przez uczniów klas 0-III Szkół Borchardtowskich na konkurs „Wielkie żaglowce w Gdyni”. Dzięki różnym technikom i różnorodności użytych materiałów (guziki, piasek, muszle, tkaniny, a nawet... plastry oparunkowe) dzieci stworzyły ciekawe i zaskakujące portrety żaglowców. Nagrodzeni i wyróżnieni otrzymali okolicznościowe dyplomy oraz książki o sztuce jako inspirację dla przyszłej twórczości.

Na „Sołdku” o matkach chrzestnych

12 maja 2014 roku pomiędzy NMM i Klubem Matek Chrzestnych Statków Armatorów Wybrzeża Gdańskiego została podpisana umowa partnerska, dotycząca współpracy przy zorganizowaniu wystawy czasowej pod tytułem „Matki i statki”. Inicjatorkami przedsięwzięcia są panie Janina Szymczak i Barbara Dobraczyńska – matki chrzestne statków, aktywnie działające w Stowarzyszeniu. Wystawa będzie prezentowała materialne dziedzictwo kulturowe związane z obyczajem morskim, jakim jest ceremonia chrztu statku (okrętu). Przedstawi sylwetki matek chrzestnych, które – nadając imiona jednostkom – na trwałe zapisały się w historii floty polskiej i nazewnictwa okrętowego. Opowie też o roli, jaką pełniły matki chrzestne (i ojcowie, bo zdarzało się, że także mężczyźni nadawali imię statkom) przez cały czas morskiej służby ich „chrześniaków”. NMM zapewnia pomoc merytoryczną oraz zaplecze techniczne przy realizacji przedsięwzięcia. Ekspozycja zorganizowana zostanie w unikatowej przestrzeni statku-muzeum „Sołdek”, a jej otwarcie zaplanowane jest na 26 maja 2015 roku.

EDUKACJA

Turniej Borchardtowski

Szkoły Borchardtowskie – noszące imię kpt. ż.w. Karola Olgierda Borchardta – 15 maja po raz siódmy spotkały się na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza”. Turniejowa rywalizacja była bardzo zacięta, wiedza młodych (z klas 0-III) uczestników jak zwykle zaskakiwała jury. Dzieci wykazały się ogromnym zasobem wiadomości, bezbłędnie odpowiadając na pytania dotyczące statków i żeglugi oraz szczegółów życiorysu swojego patrona. Zawody umilał występ zespołu szantowego ze Strzebielina. Turniej wygrała drużyna ze Szkoły Podstawowej nr 40 w Gdyni, wyprzedzając Szkołę Podstawową nr 9 z Rumi, Zespół Szkół w Strzebielinie oraz Szkołę Podstawową nr 20 w Gdańsku. Wszyscy uczestnicy zostali nagrodzeni dyplomami, książkami i medalami.

NASI PRZYJACIELE

Walne Zebranie TP CMM

Doroczne Walne Zebranie Członków Towarzystwa Przyjaciół CMM odbyło się 26 maja w głównej siedzibie NMM w Spichlerzach na Ołowiance. Spotkanie rozpoczęło się miłymi akcentami. Najpierw pani Teresa Boguszewska, wiceprezes Towarzystwa, uhonorowana została nagrodą Prezydenta Gdańska za zasługi w dziedzinie kultury. Następnie odczytano list gratulacyjny dla dr. Fryderyka Tomali z okazji 10. rocznicy wyboru na stanowisko prezesa TP CMM. Wręczone też zostały – po raz piąty – nagrody Laur Muzeum Morskiego, którymi Towarzystwo wyróżnia pracowników NMM; w tym roku laureatami zostali: Liliana Giełdon, Ewa Kowalska, Tadeusz Muża i Marek Twardowski. Po wysłuchaniu sprawozdania merytorycznego i finansowego Zarządu Towarzystwa za 2013 r. udzielono mu absolutorium. Prezes dr Fryderyk Tomala poinformował o planach na 2014 rok: organizacja przy latarni Stilo II Pikniku Muzycznego i odsłonięcie tablicy pamiątkowej oraz wycieczka szkoleniowo-edukacyjna do muzeów wielkopolski. Zebranych zapoznano z propozycjami zmian statutu, wynikającymi m.in. ze zmiany nazwy Muzeum, po czym nad nimi głosowano. Część oficjalną zakończyło spotkanie towarzyskie w Sali Słowiańskiej.